

Vtorek, četrtek in soboto
izhaja in velja v Mari-
boru brez pošiljanja na
dom za vse leto 8 gl. — k.
za pol leta . . . 4 „ — „
za četrt leta . . . 2 „ 20 „

Po pošti:
za vse leto 10 gl. — k.
za pol leta . . . 5 „ — „
za četrt leta . . . 2 „ 60 „

Vredništvo in opravištvost
je na stolnem trgu (Dom-
plate) hiš. št. 179.

SLOVENSKI NAROD

Oznabila:
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje
6 kr., če se natisne 1krat,
5 kr., če se tiska 3krat,
4 kr., če se tiska 3krat,
veče pisemke se plaču-
jejo po prostoru.
Za vsak tisek je plačat-
kolek (štempelj) za 30 k.
Kopirski se ne vračaje-
dopisi naj se blagovoljno
frankujejo.

Št. 138.

V Mariboru 25. novembra 1869.

Tečaj II.

Nemške želje in ponudbe.

Mož, kteri velja med avstrijskimi žurnalisti kakor eden prvih, čegar izobraženost v narodno-gospodarskih in političnih rečeh je priznana (bolj nego njegov plašč, ki se je včasih za denar tudi po vetru zasukaval) — Warrens, pravi v svojem tedniku takole: „Vemo, da zdanje (cislajtansko) ministerstvo ne more rešiti náloga, ki je največji za vsako avstrijsko vladu, namreč: pomiriti in spraviti razne narodnosti. Mogoče je, da se ta nálog ne dá rešiti, in da zdanjemu rodu ne bode dano videti notranjega miru. Celó svobodnostne postave, kterih je parlament obilo na dan spravil in ktere so dobile sankcijo cesarjevo, niso imele onega čarobnostnega vpliva znotraj, kakor so ga imele v marsikteri drugi državi. . . .

Nič posebnega ni, če tu izrek navajamo, ki izgovarja, da ministerstvo kmalu pogine. Razen enega, muto prorokujejo že vsi večji dunajski listi, vprašanje je le po tem, koliko časa bode še pojemalo in lovilo se, kajti ravno to ministerstvo bode nerado popustilo stole, s kterih se je šopirila fraza ne dejanje.

Bolj važen in bolj tehtnega premisleka je vreden drugi stavek, ki pravi, da se „morda avstrijski nálog ne da rešiti.“ Zares, te misli se mora avstrijski domoljub ustrašiti. Ali prihaja vedno, in od vseh strani se vrača zopet in zopet. Pomniti pa je, da ga nismo mi Slovanje, temuč da so ga Nemci na dnevni red dejali. Čemu bi se ga torej mi strašili. Previden mož je na vse pripravljen.

„Morda se avstrijski nálog ne da rešiti“ pravi tu zopet nemšk glas. Pa recimo še mi. Pristavimo pa vprašanje, kedaj bode ta „morda“ gotovost? Pod kterimi pogoji in zakaj?

Ako bodo Nemci vladati in gospodariti hoteli, ako Slovanom ne bodo enakih narodnih pravic priznati hoteli, potem bode prišlo do boja, na življenje in smrt. Mi gledamo čisto trezno in vidimo, da je v Avstriji dosti pravih Avstrijcev tudi med Nemci. Ti imajo vsaj voljo pogoditi se z nami Slovani, prepustiti nam domače ognjišče in varovati svoje. Ali ne motimo se! V Avstriji je dosti — in ti so najpogumnejši — tudi tuch Nemcev, ki hote gospodovati nad nami, ali pa ne več Avstrijci ostati. Ni treba tu opominjati Kaiserfeldovih izrekov, pogledimo časopise, ki so poslušni Giskra-Herbstovemu ministerstvu, ktero je sestavljeno iz vodnikov nemške stranke. Iz „N. fr. Pr.“ smo navajali take gospodoželjne izreke že večkrat. Denes nekoliko stavkov iz Giskrovega „Mähr. Corresp.“, kteri strašno odkrito govori rekoč:

„Ako direktne volitve srečno iztekó, je to nov dokaz, da imajo Nemci staro pravico (anrecht) narodno gospodovati.“ Ker se pa temu listu ne zdi lahko mogoče, da bi malo Nemcev vse cislajtanske Slovane ponemčilo in zatrló, zato jih hoče najprvo na dva kosa raztrgati, en kos pustiti, pa drugi kos požreti. Zato naj se Poljakom dá vse, naj se izločijo od druge Cislajtanije. Potem pa kakor tigri planejo Nemci nad osamlene Čehe in na Slovence, kajti „Mähr. Corr.“ misli:

Nemci v dednih deželah potrebujejo vse svoje sa-

mostojne moči (selbsteigenheit), da s svojimi oprostnimi rokami tiste narode, kteri se sredi njih kot neprijateljske prednje straže obnašajo, poteró, in tise luže posušé, ki močvirijo njih tla in zrak kužijo.“

Za boga, Slovan! Ali ti ne ustajajo lasje, ko tukaj bereš, kako se v nemškem imenu pridiguje vojska čez te, kakor da bi bil huji nego divji Turek in Pesoglavec? Vsi ces. kr. državni pravdniki bi skupaj tekli in hoteli križati tistega slovanskega vrednika, ki bi narobe rekel, naj se Nemci med Slovani zateró, naj se nemške luže posušé. Ali Slovan tega ne vpije. On je pravičen drugim in hoče le svojo pravico, on hoče to ostati kar je. Da Slovanec je še tako neumen, da vsacemu Nemcu in Nemškutarju, ki v svoji hinavščini ali nevednosti k njemu prihaja in ga zapeljuje in nebesa nemstva obeta, dostikrat več verjame, nego poštenim sinom njegove krvi. Pa takim izrekom nasproti, kteri nam naravnost in cinično povedo, da nas hočejo potreti, vprašamo tudi: ali ni vsak Slovanec, ki s tacimi tujci potegne, izdajavec svoje slovenske zemlje, svoje matere in svoje krvi?

Pa stojmo. Nemci v avstrijskem „Mähr. Corr.“ nam še več vedó povedati: „Čehi na Českem in Slovenci na Slovenskem še d o m á niso.“ Mi smo tujci, in naša zemlja, se imenuje nemška zemlja, (fremdlinge auf deutscher erde.) Po tem tacemjam bodo ti in taki ljudje pistolo nastavili in rekli: Hitro sleci svojo slovensko kožo in nemško obleci. Če ne, pa — marš v Galicijo. Kajti: In Galicien sei die heimath der Slaven in den erblauden die der Deutschen. V Galiciji naj bodo Slovanje doma v dednih deželah (med ktere spada tudi Slovensko) pa naj bo domovina Nemcev. — In Lahi? O teh ni govorenjo, pa menda se samo ob sebi razume, da bi z Nemci delili našo slovensko zemljo.

Ako bi te vrste Nemci, kteri hočejo ljubeznjivo vse Slovane v dednih deželah z a t r e t i, kteri nimajo „opoziciji nič družega ponuditi, kakor boj“ na življenje in smrt, na vrhu bili: potem moramo mi ta boj sprejeti in bojevati se do zadnjega, in potem bo oni „morda“ — gotovost, potem se avstrijsko vprašanje ne bo rešilo in — —

Ali mi še zmerom upamo, da bodo oni pravi Nemci na vrh prišli, kterim je narodna svoboda za vse sveta, ter se bode vresničila cesarjeva beseda, da bode Avstrija domovina vseh njenih narodov, naj govore ta ali oni jezik.

Še enkrat goriška interpelacija.

Prepir je res huda stvar, a dobra, če se ko-
nečno vendar moramo porazumeti.

V Gorici, 21. nov.

„Domovina“ pravi v svojem 36. listu, da se v „Slov. Narodu“ 13. nov. obravnuje njeno sporočilo o interpelaciji zastran Slovenije. Iz tega gotovo sledi, da je to obravnavanje odgovor na njeno sporočilo, v kterem je velik sum zbudila, da sta g. interpelanta kriva, da jih ni tudi drugih 8 poslancev interpeliralo, češ, da nista drugim razodela svojega naklepa, vsaj o pravem času ne. Na to je bilo treba odgovoriti in obraniti se tega suma, po tem takem

Listek.

Balkanski poluotok.

(Zemljepisno in najnovejše zgodovinske črtice o balkanskem ali grško-turškem poluotoku, spisal M. Mihaeljev.)

(Dalje)

Za krat častni, kiem se krati.
Za krat častni i slobodu zlatinu.
Iv. Matuzanić.

Grška uporna vojna 1821—1827

V.

Med tem ko je brodivje bayram (neki turški praznik) praznovaje na sidrih stalo, približajo se nek večer 3 male ladije z avstrijskim banderom. Turki nič hudega sluteci, brezkrbno spavajo, po noči pa pelje Ipsarec Kanaris (na videz ptuje avstrijske ladije so bile grške) svojo požigalno ladijo na tihoma h turški admiralni ladiji, ter jo trdno k tej pripne. Zdajci je bila velika ladija zgubljena in zletela z 2000 Turki s Kapudanom pašo vred v zrak, tega najdejo strašno opečenega, ter ga prineso na suho, kjer je kmalu potem na azijski obali umrl. Še večja zguba zadene turško brodivje v pozni jeseni; 10. novembra zleti zopet od grške požigovalne ladije zapaljena turška admiralna ladija z več kot 1000 mož v zrak, 3 fregate se pa razbijejo ob azijski obali. Vendar se niso mogle lahke grške ladije nikoli s težkimi turškimi na prostem v boj spuščati, pa Grki so vedeli nepripravnost in gnjilo turško neskrbnost v drzne čine porabiti, nasproti pa jim niso mogli obraniti, da bi Turki le od kopnega obležene trdnjave s hrano ne preskrbljevali.

Ustajo makedonskih Grkov na tesalski meji je vdušil solunski paša, požigavši 150 vasi in pokončavši 5000 rodbin. V zahodni Grški so Turki v začetku prav srečno napredovali; pri Peti se Grki bežali pred Turki, še skoraj popred, ko so svoje puške le enkrat sprožili; in mali filhelenski (grški prijatli) odpolek (bataljon, sestavljen večidel iz mladih navdušenih Nemcev)

so Turki skoraj uničili. Vsled tega so Suljoti svojo gorsko trdnjavo s pogojem, da smejo prosto in z orožjem v Peloponez oditi, Turkom izročili, paše Omer Vrione in Rešid (iz Arte) obležejo slabo vtrjeni Missolonghi, ki je bilo edino trdno mesto, ktero so Grki še v Livadiji imeli; slednjič se udá tudi sestradana atinska Akropolis. Dram Ali-paša ni zadel s svojimi 15000 Turki v Termopilah na noben upor, ker ni hotel tačas Odisej vladnim ukazom pokoren biti; tudi Isthmus so Turki brez upora prekoračili, ter so še le pri Argosu na žestok (krepek) upor naleteli. Nu ta njih upor bi ne bil mnogo Grkom hasnil, ako bi se ne bil hušji sovražnik, namreč glad, Turkov lotil; kajti grški doli in ravnine so bile popolnoma opustošene, njih prebivalci so v gore pobegnili, tako, da je koje vojaško krdelo le tako dolgo napredovati zamoglo, dokler je bilo mogoče v deželi brez cest hrano seboj vlačiti. Zarad tega je moral tudi Dram Ali po nekterih tednih oditi; njegove lačne vojsčake, ki niso porajtali več za vojniški zapt, (red, disciplina, mannsucht), so Grki v soteskah skoraj čisto pokončali, tako, da je vojna za Grke sijajno končala, tem bolj ker je tudi Odisej v Termopilah Turke pregнал in je tudi na pol sestradana posadka v Naupliji jako trdnjavo Grkom izročila.

Tudi 1823 l. ni bilo za Turke bolj srečno; upor starih Turkov proti prenaradenim sultanovim načrtom je tako oboroženje brodivja oviralo, da je zamoglo še le julija odjadrati, potem je oskrbelo s hrano in streljivom nekatere morske mesta, ter se zopet, nenadlegovano od grških ladij, za Dardanele umakne; na drugi strani je spodletel Turkom jurš (napad) na Beocijo in pri Karpanisi v Akarnaniji je vničil Suljot Marko Botzaris s ponočnim napadom (30. avgusta) neko turško krdelo, pri čemur je pa sam junaško smrt storil.

VI.

Ta ča se je v Evropi važna sprememna pripetila. Na Angležkem je prijel lord Kanning za vladno in politično krmilo, ter njegovo proti sv. zvezi obrneno delovanje je bilo tudi za Grke znamenito. Angležka je namreč Grkom pravo priznala, da smejo turške pristane (ladijostaje) zasedati ali blo-

ne sme „Dom.“ govoriti o brambi, ampak le mi smemo, in tega stališča ne bomo zapustili tudi zdaj ne. Ona tirja od nas odgovora, ki ga jej ne moremo dati, to ni posel zagovornika. Kakor je začela, tako naj nadaljuje in zares odgovorila je sama. Vsak vidi, kateri interpelant je po njej v seji slovenskih poslancev 22. okt. te besede govoril: „Jaz sem tudi prepričan, da zdaj ni ugoden čas, da bi se interpelacija stavila“. Dalje: „Kranjci sè svojo resolucijo so Slovenijo pokopali. Slovenije ni več; zdaj nam ni več mogoče interpelacije staviti, ko bi tudi hoteli“.

Te besede so za „Dom.“ velike važnosti; ali nam niso. Denimo, da je te besede interpelant, ktereга „Dom.“ s prstom kaže, zares govoril 22. okt. Kaj zato? Saj smo sami rekli, da je novica iz Ljubljane ospanila vse slovenske poslance in goriške Slovence sploh, in skoro vse ustrašila. Ali kmali pride novica iz Ljubljane, da je zbor razposlan, in da se je bilo nadejati kakih popravkov zaradi Slovenije v ljubljanskem deželnem zboru. Vse to in posebna dolžnost, ozir jemati na ljudske sklepe, moralo je duhove zopet obuditi in ojačiti. Kakor naša interpelanta je moral vsak in so morali tudi vsi drugi še enkrat tehtno prevdariti to prevažno stvar, in če jim je srce le malo bilo za Slovenijo, veselo tirjati jo na podlagi plebiscitov.

Dalje smo povedali, da je g. Tonkli 29. okt. razodel dvema poslanecema, da bode stavil interpelacijo. Še je bil tedaj čas, skupaj premisliti to reč in zares kaj dobrega odločiti; ali zastoj je bilo vse. Kdo je tedaj kriv? Po zgodovini ni še nikdar v politiki kaj velicega dosegla mlačnost ali pa velika zmernost; in če kje, je tu pregovor resničen, da srčnost velja. Posebno zdaj in pri nas se morajo pravice pri vsaki priliki in na ves glas tirjati, in naša politika mora biti odkrita, odločna, ter opirati se na ljudstvo, zlasti ker je majhen naš narod. Kdor molči ali prepozno pride, ne dobi nič. Naj se je tedaj 22. okt. govorilo (sklenilo se ni tako nič) karkoli bodi, interpelant, o katerem „Dom.“ govori, je pozno ali vendar popravil svojo zamudo, če je res, kar o njem ona pravi. Vsak ga mora tedaj imeti za opravičenega, in v zaslugu mu šteti, da je velikim oviram kljub storil svojo dolžnost.

S tem smo odgovorili „Dom.“ na njeno vprašanje, pa še nekaj imamo pristaviti.

Ona sama spoznava, da pravega kluba v Gorici ni bilo, trdi pa, da se je tajnost obljubila, kar drugi poslanci ne potrjujejo. Ložimo pa, da ima „Dom.“ prav, iz tega ne sledi, da ima tajnost večna biti, posebno pri poslancih svobodne države, ki so od naroda pooblašeni in se morajo njemu odgovorne čutiti. Tajnost je večkrat potrebna, kader se stranke pogajajo, in sploh dokler ni reč dognana. Po končanih sejah ne gre več skrivati reči, ki zadevajo narod, saj je misliti, da more vsak lahko opravičiti, kar je govoril v zboru ali klubu, tedaj v resnem svetovalstvu. Še v pravem klubu ni človek vezan na to, kar večina sklene, če je večina popustila načela, ki si jih je poprej postavila na čelo.

Razvidi se dalje iz „Dom.“ in posebno iz besedi: Jaz tudi sem prepričan, da so ti gospodje imeli sedanji čas za neugoden interpelaciji. Če pa pretehtamo vse okoliščine, vse se drugače kaže. Že 3. sept. je bil v Ljubljani zbranim poslancem čas prav ugoden, pozneje se ose okolnosti še zboljšale, kar vsak vé, tedaj je bil čas oportun. Če pa ni bil zdaj ugoden čas, kdaj pa bo? Menda kader nastopi nam ugodno ministerstvo?

Ali ravno zdaj je bilo treba temu in Sloveniji pot odpirati. V prvi vrsti so za to poklicani poslanci, kader zborujejo. Pa razžaljeni so bili ti gospodje. Kdo jih je razžalil? Ena oseba, kakor „Dom.“ pravi, in zato mora trpeti vse narod, mora trpeti Slovenija, edino sredstvo, da ne poginemo. O domoljubje, kje si? In nazadnje kaj je slabše, razžaliti Vas, ali narod? A druge poti ni bilo.

Najmanj je smel g. Černe tako govoriti, kakor je, in ni dvomiti nad njegovimi besedami. Slišali so jih vsi poslanci in poslušalci in telegram jih je raznašal po vseh časopisih. Vse to obnašanje je vzrok prepira, kateri

kirati, tedaj je ž njimi, vladarskemu shodu v Veroni vkljub, postopala kot z vlastjo, ki ima pravo se vojskovati. Tako je šlo grški vladi po sreči, da je dobila v Londonu posojilo in pozneje še drugo, s čemur bi bila mogoča večja početja, ko bi ne bilo nepoštenje in nesloga grških prvakov in kapetanov vsega pokvarila.

Razun tega so se vtemeljevale na Angležkem, Francozskem, Nemškem in Švajci mnogobrojne filhelenske družtva, od kojih so Grki zdatno podporo v penezih in vojaških pripravah dobivali. Ali ko so evropski narodi njih pravično zadevo djansko priznavali, je nastala med Grki samimi kratka domača vojska, ker so najmočnejši kapetani vladi pokorščino odpovedali, ter so se ž njo še le potem zopet spravili, ko so jih Turki napadli. Pa Turki niso mogli nič opraviti; zaradi pomanjkanja čvrstega topništva niso mogli Turki trdnih mest resno napadati, in zaradi pomanjkanja hrane so se morali zopet umikati, pri tej priliki so kapetani na ugodnih krajih na nje prežali, in jim škodo prizadevali, kar so lahkoverni Evropi kot sijajne zmage poročali. V tem poletju so Grki ipsarski otok zgubili, ktereга si je Kapudan-paša lahko prisvojil, ker je zaradi obetanja boljše plače neko in službi Ipsarjotov stoječe arbanaske krdele k njemu prestopilo.*) Mnogo Ipsarjotov se je otelo na ladije, ostali so padli v boju, ali pa so poslednjo trdnjavo zapalivši v zrak zleteli, ko so Turki v tisto prilomastili. Samos se je srečno branil, ravno tako je držal hrabri Guras atinsko akropoljo (trdnjavo), in ko sta se Odisej in Kolokotroni proti vladi spuntala, je dal prvega umoriti, drugega pa je vjel, ktereга je potem vlada na Hydri v varstvu hranila.

(Dalje prih.)

*) Arbanasi ali Albanci so večidel turške vere, sicer hrabri pa sploh znani sovražniki Slovanov v oziru osvobodjenja od turškega naselništva; tako se je videlo tudi v poslednji črnogorsko-turški vojni 1862. Brez arbanaske pomoči, (bilo je tudi mnogo prostovoljcev) bi bili javeljne Turki sive črnogorske sokole zmagali. Črnogorci so bili Turkom že tri krdele razbili, dokler ni prišel sam Omer-paša (črna mu pamet!) s 10krat večim krdeciom, kakor je bilo Črnogorcev, katerih je v bojih že polovica ranjena in obita bila.

je „Dom.“ sem ter tje humberg. Ona bi vendar morala razumeti vso važnost tega vprašanja, in morala bi vedeti, da jih je, ki bi za Slovenijo žrtvovali vse, kar imajo, še življenje če je treba, tedaj jih ne tirajo prazne umazane želje. —

Proti koncu pravi „Dom.“, da jej je bil uščen končni poziv k slogi; pa sama konča očitaje marsikteremu častilakomnost, sebičnost in hlepenje po popularnosti, lastnosti, ki so, posebno prve dve, zares grde. Vendar je čudno, pri volitvah hoče biti vsak kandidat popularen, pa volitvah pa mu ni več mar za volilce. Nismo še slišali, da bi bil kak poslanec večine svoje volilce ali ljudstvo sklical, ž njimi se posvetoval in jim razjasnil kako važno zadevo. Taka popularnost bi bila zares žlahtna in vsakemu poslancu dolžnost in dika. Vrh vsega žuga „Dom.“ z besedami: Ali gorje, če nas kdo prisili, da izigramo brez ozirov vse do zadnje naše karte!

„Grom in peko“ bi skoro rekli, tedaj še poln koš tajnosti in skrivnosti, kakor da bi bili naši poslanci truma najhujših birokratov ali zarotnikov! Gotovo, tako ne pride zaradi samih tajnosti Slovenija na javnost in na beli dan. Ta ni za Slovenijo; — drugi se je vstrašil; — tretji gleda preveč na Dunaj, to so vaše javne skrivnosti, drugače ne more soditi. Štirski interpelanti — kako javno, kako možko delajo!

Vojaški pregovor je: Kar diplomacija pokazi, mora meč popraviti, pri nas pa zdaj velja: Kar so poslanci pokazili, mora ljudstvo samo popraviti s tem, da občine izrečejo, da so za Slovenijo. Temu gotovo ne more nasprotovati nobeden domoljub.

Dopisi.

Iz Rihemberga na Goriškem, 22. nov. [Izv. dop.] Gospodu poslancu in vitezu Winklerju odgovarjamo na njegov dopis v „Dom.“ prav mirno, da kot volilci in občinski zastopniki imamo dvojno pravico, če ne tudi dvojno dolžnost, svoje mnenje in mnenje po nas postavno zastopanih občin gledé deželnih poslancev in njihovega postopanja v deželnem zboru razodevati, zaslužno pohvalo, ali nasprotno priobčevati. To smo storili glede zedinjene Slovenije, katero vprašanje umemo, ker je bilo že toliko pretresano, tudi s svojo prosto domačo pametjo, čeravno nismo sposobni za veliko politiko. Tem menj se Vam spodobi, šaliti se z našimi imeni, ker zaupnice, ktere ste brali v Narodu, niso podpisali Doljaki, Čičigoji itd. kot privatne osebe, ampak kot župani in starešine, kot občinski zastopniki v imenu svojih občin. In občine in njih postavni zastopniki smejo toliko od svojih poslancev, kolikor od c. k. uradnikov zahtevati in tirjati — spodobno spoštovanje. Sicer je vsakemu državljanu, zlasti v ustavni državi prosto, vtikati se v politiko, kolikor hoče.

V Vašem dopisu ste našli toliko pridobitev, katero ste nam slov. poslanci do zdaj priborili v deželnem zboru. Naj bodo te pridobitve take in tolike, kakor jih popisujete — vprašamo: koliko nas pa stanejo te pridobitve? Deželni zbor in odbor goriški stane naši deželi na leto okoli 18.000 gl., — tedaj do zdaj že okoli 162.000 gl. in od tega zneska spada na nas Slovence dosti več, kakor polovica. Ako ste nam tedaj dež. poslanci, ki ste za to poklicani, za naš dragi denar v 9 letih vse to pridobili, kar navedate, je li to dosti? Pri vseh vaših pridobitvah in da-si nas je dve tretjini Slovencev na Goriškem, ki plačujemo več nego polovico vsega davka v naši deželi — nismo še dospeli djansko do tiste enakopravnosti, katero smemo vsaj v deželnih zadevah od dež. zbora tirjati. Malo da ne v vseh rečeh se še Italijanom prednost daje. — Dovolite sicer, da se spustimo nekoliko v pretres od Vas naštetih pridobitev. Da ste se potrudili, priboriti v deželnem odboru slovenskemu jeziku nekoliko prostora, da so se vsled tega večidel tudi županstva poprijela slovenskega uradovanja in za njimi tudi šolska svetovalstva in cestni odbori, to je res, ta zasluga gre, kar se tiče dež. odbora in županstev, posebno in osebno Vam in Slovenci so Vam že večkrat izrekli za to svojo hvaležnost. V nekterih šolskih svetovalstvih pa vendar ni pravica našega jezika popolnoma zavarovana, ker piše se slovenski le navzdol in ne tudi navzgor. — Vprašanje prenarredbe dež. volilnega reda ne bomo tukaj pogrevali in tudi ne razodevali, koliko zaslug imajo slovenski poslanci gledé te pridobitve, in koliko kak drug važen faktor. Ne bomo za zdaj o tem govorili prav zato, da ne razodenemo svojih slabost svojim nasprotnikom. — Da se je osnovala deželna kmetijska šola v Gorici, je gotovo prav lepa reč. Glejmo pa, kako se je oziralo na nas Slovence osnove to šolo? Italijani so dobili svojega stalnega učitelja, ki je ob enem vodja nove šole, z letno plačo 1500 gl. in enega asistenta, ki zna le italijanski in nemški z menda letnimi 600 gl.; — mi Slovenci pa le enega asistenta z letnim zaslužkom 600 gl.! Če pomislimo, da moramo Goriški Slovenci toliko in še več skladati za to šolo, kakor Italijani — je-li potem to pridobitev tako častljiva za nas Slovence? Dalje pravite, da se delajo in popravljajo ceste v Brdih, na Krasu in na Tominskem z denarji deželnega zaloga. Vse te ceste, ki se delajo z denarji dež. zaloga, so v resnici neizmerno važne in potrebne. Pa kaj je ta deželni zalog? V čem obstoji? To so naši žulji, to je tistih 15 odstotkov doklade, ki jih plačujemo za deželne potrebe*). In kako se ravna ž njimi? Glejte tako-le: Deželni zbor je dovolil letos za ceste na slovenski strani naše dežele te-le pomoči:

za cesto prek Bače	3000 gl.
za cesto kraj Idrije	2200 „
V Tominskem okraju in Cerkljanskem pa	1500 „
za ceste v Sežanskem okraju (pogojno)	2000 „
za ceste v Goriškem okraju (pogojno)	2000 „

skupaj 10700 gl.

*) Dež. zalog sam na sebi ima še toliko stalnih dohodkov, da bi se mogli ž njimi administrativni stroški dež. zbora in odbora zalagati.

Za javne naprave italijanske strani pa:

za most v Pierisu	25000 gl.
za cesto Rozega	500 "
in za jezove v Gradu	3000 "
skupaj 18500 gl.	

V vseh letih skupaj, od kar obstoji deželni zbor do zdaj, ni menda dobila slovenska stran toliko pomoči, kakor Italijanska samo letos? Tedaj smo dobili ne le, kar nam po vsi pravici gre, ampak še veliko menj; kajti z našimi žuli se podpirajo tudi javne naprave italijanske strani. Hitite tedaj Tominci, poklonite se deželnemu zboru, izrekajte mu vašo neskončno hvaležnost in vdanost na vsa usta, ker vam je nekoliko vašega, z velikim trudom zasluženega in na davkih plačanega denarja povrniti blagovolil! — Vsaj v takih zadevah bi morali biti naši slovenski poslanci toliko zložni, da bi se pomoči iz deželnega zaloga po pravični primeri podeljevale! — Še dalje nam pripovedujete, da se nam bodo odsihmal ustanovljale in vzdrževale ljudske šole tudi z deželnimi pripomočki; če je to res, se pravi to toliko, da si jih bomo vrh tega, kar nam bo treba za te šole v okrajni šolski zalog plačevati — še na deželnih nakladah s a m i podpirali; in kar se tiče realnih šol, no tu ste še le pravo zadeli! Nemcem, Madjarom, Italijanom, Hrvatom z eno besedo vsem drugim narodom avstrijskim se osnujejo in vzdržujejo ali vsaj zdatno podpirajo, če je prav njih uprava po dec. ustavi deželam izročena, realne šole iz državnih zalogov; le mi Slovenci, ako jih hočemo imeti, si jih moramo iz naših deželnih zalogov, z našim denarom podpirati. Drugi stavek dotičnega sklepa, ki smo ga brali v sejnem zapisniku v „Dom.“, nas je neizrečeno osupnil in razžalil.

Kdor je temu pritržil, je gotovo bolj brez premisleka ravnal, kakor mi borni politikarski čevljari, ktere zavračate k njihovim kopitu in veliko krajše videl, kakor mi, ki ne vidimo dalje, ka kamor se vidi iz našega zvonika. Da ste bili proti neposrednim volitvam je prav in dobro. Pa saj niste mogli drugače, potem ko so vsi slavjanski poslanci tako ravnali. Kako bi se bili smeli prikazati pred svoje volilce — ako bi bili tudi o tej reči slovenskemu programu hrbet pokazali?

Zdaj ste se vsaj prepričali, da pazljivo sledimo vsemu temu, kar se gaja v dež. zboru, da mislimo in javne zadeve resno pretresamo. Naj bodo le taki med nami, ki imajo svoj križ, da morajo jim izročene otročiče abc učiti; tu imate dokaz, da smo v vprašanih javne koristi in splošnega interesa vendar že nekoliko dalje prišli, ko do abc-ta.

Edon izmed Doljakov, Čičigojev itd.

Politični razgled.

Dunajsko ministerstvo bo vendar imelo polno blamažo z direktnimi volitvami. Zmagala je stranka, ki noče tega koraka storiti, da se ne bi ob enem tudi v prihodnjem državnem zboru ustava pregledala in popravila. Tako se bode v prestolnem govoru, kterege dela Hasner, samo splošno omenilo direktnih volitev. Državni zbor — pravijo zdaj — bo 17. decembra skupaj stopil.

Z dalmatinskega bojišča prihaja nepričakovana novica, da je general Auersperg ustavil vse daljno premikanje vojske proti Krivoščiji. Vojska se trudi zastoj in je nemogoče vse njeno delo. Črnogorci so razdraženi. Bati se je, da bodo udarili v Turško Albanijo. — Tako se glasi najnovejši vladni telegram, ki kaže, da je bilo vse prelihanje krvi do zdaj brez vsega uspeha. Bokelji rajši umrjo, nego da bi se podali in kader se umaknejo v svoje skaline, ni vojski mogoče do njih priti. Kako lahko bi se bil od kraja mir storil! Zdaj ko vojska že stane nad 4 milijone in mnogo hrabrih vojakov, ki so pali, ko je 500 hiš zapaljenih, mnogo upornikov obeseni: zdaj so Bokelji razdraženi in težko jih bo pomiriti, tudi če se jim več da, kakor so tirjali, predno so zgrabili za orožje.

Ruski car pride baje v Nici s francoskim cesarjem skupaj. Prizadevajo si tudi avstrijskega cesarja povabiti tje.

Turške vlade časopis se strašno hujuje nad egiptovskim namestnim kraljem, žuga mu z odstavljenjem in vojsko. Ako bo onemogli sultan tako neumen, da ho še z Egiptom vojsko začel, potem — bodo veseli Jugoslovanje in Grki, kajti če več sovražnikov ima carigranski polumesec, tem prej bo njegov konec v Evropi.

V Parizu so volitve dokončane. Zmagali so sijajno republikanci. Vlada ni v nobenem okraji mesta mogla spraviti svojega kandidata. In še tisti glasovi, ki so se razcepili, edini so vsi zoper Napoleona, ker je bilo le vprašanje o radikalnih in zmernih demokratih. Rochefort je dobil skoro 18.000, Crémieux 20.917, Arago 22.120 glasov. V enem okraji bode še enkrat volitev, ker izmed treh kandidatov ni dobil nobeden večine. — Rochefort je znan kot dober satirnik, pa pravijo, da nima posebnega talenta. Crémieux je bil 1848 minister pravosodja v republiki. Od tedaj je bil eden najnevarnejših sovražnikov Napoleonove samovlade. Arago, advokat, je tudi znan iz republikanskega parlamenta l. 1848, značajan republikanec.

Razne stvari.

* (Nova zaupnica g. dr. Zarniku) se je poslala iz Notranjskega in se glasi:

„Blagorodni gospod doktor!

Našemu slovenskemu narodu se kljubu postav in volje Njehovega Veličanstva svitlega cara še vedno in vedno najsvetejše njegove pravice kratijo, vedno še se mu pošiljajo sem ter tje uradniki in učeniki, kteri njegovega jezika ne govorijo tedaj se ž njim ne porazumejo. Vedno je njegov jezik še le na papirju v urade vpeljan, vedno je še on na več političnih kosov raz-

deljen. Prvi slovenski pogumni rodo- in domoljubi živijo med narodom. Oni ga s svojimi zmožnostmi budijo, se za njegove pravice neustrašeno potezajo, ga propada germanizma in italijanizma uspešno branijo in varujejo. To storijo oni brez samotržja, brez dobičkarije in brez častiželjnosti. Omika in blagostanje naroda je vodilo njihovega ravnjanja. Med te boritelje v prvih vrstah prištevamo tudi Vas, blagorodni gospod doktor. Vi ste prišli pred nekterimi leti sem v Cerknico in na Menišijo; že takrat ko ste Vi tukaj kakih 14 dni bivali, ste z Vašim obnašanjem, z govori in djanjem pokazali, da vam je posebno za ljudski blagor mar, pokazali ste, da so vam znane rane našega naroda, pokazali pa ste tudi že takrat, da imaste za narod tudi zdravilno olje sveta in prepričalne besede, s kterimi se njegove skeleče rane zacelijo. Da Vi misli in želje slovenskega naroda prav zapopadete in da tudi narod Vas popolnoma razumi in se z Vašimi mislimi in djanjem popolnoma vjema, pokazalo se je odločno na ljudskih taborih pretečena dva leta. Narod je Vaše govore zvesto poslušal, šli so mu do srca. — Vi pravi ustanovitelj taborov ste mnogo pripomogli za njegov napredek v javnem političnem življenji, Vi ste v njem zahtevanje zedinjenja celega naroda v eno skupino najbolj zbudili. Temu Vašemu ravnanju je bilo pa tudi dosledno Vaše pozneje, ko ste kot deželni poslanec v ljubljanski zbor stopili, ste precej pokazali, da ste moč beseda, da to tudi storite, kar obljubujete, da ste neprestrašeni in tudi vedno pripravljani o pravem času pravice slovenskega naroda krepko zagovarjati in jih tirjati. Pravica in resnica ste vam neoskrumljive. — Vi ne gledate na to, če prav Vaša pravična beseda kterege žali, edino izvršitev želje naroda je vam pred očmi. Štenografski zapisniki kranjskega deželnega zbora bodo Vaše veljavne govore ohranili, tam ste Vi pokazali pravega zastopnika slovenskega naroda, celo Vaši nasprotniki so Vaše modre besede občudovali. Mi se z Vašim postopanjem in ravnanjem strinjamo popolnoma. Nam je raba domačega slovenskega jezika in zedinjenje vseh Slovencev v eno politično celoto čez vse druge pravice, tedaj se tudi vjemamo z Vašo resolucijo. Kar je narod na vseh taborih izrekel in zahteval, to odločno pred celim svetom ste tirjali edino le Vi. Mi smo na taborih klicali: „Dajte nam Slovenijo!“ Tudi iz Vaših ust so se odmevale te besede naroda. Vi ste zaklicali: „Mi zahtevamo Slovenijo!“ Dalje smo mi prepričani, da se nimamo v naših narodnih zadevah od sedanjega državnega zbora ničesa nadejati. To sprevideli ste tudi Vi in ste temu prepričanju dosledno ravnali. Mi podpisani in z nami tudi naši sosedje vam v zahvalo Vašega vedenja zakličemo: „Slava!“ Blagorodni gospod doktor! sprejmite tedaj priučoče vrstice od hvaležnih prebivalcev iz Cerkniske in Begunjske okolice, mi vam priznamo, da se z Vašim političnim ravnanjem, bodisi v Vašim privatnim obnašanju ali v deželnem zboru, popolnoma vjemamo in vedno si bomo v čast šteli, da je tako izvrsten ljudski zastopnik, kakor ste Vi, blagorodni gospod doktor, častni srenjčan naše okolice. Bog Vas živi mnogo leta v prid in blagor slovenskega naroda! Živela zedinjena Slovenija!

V Cerkniskih in Begunjskih okolici, 18. nov. 1869.

Adolf Obreza, župan v Cerknici; France Hren, župan v Begunjah; Andrej Milavec, Janez Milavec, Juri Turšič, Jernej Debevc, Luka Turšič, Tomaž Meden, obč. svetovalci; Gregor Grebene, Andrej Vidmar, Matija Meden, Juri Švigel, Anton Obreza, Lovro Švelc, Miha Bonač, Andrej Obreza, obč. odborn.; Anton Krašovic, Juri Lavrič, Nace Štefin, Matija Kočevar, Matija Petrovič, Blaž Sparmbek, France Turk, Leonard Werli, Anton Sterle, Janez Milavec, Janez Prudič, Jernej Trebar, Janez Milavec, Tone Lodes, Jakob Janežič, France Turšič, Anton Milavec, Alojzi Pogačnik, Matija Mekinda, Juri Meden, Jakob Meden, Miha Debevc, Janez Hren, Andrej Švigel, Matija Turšič, posestniki, trgovci in obrtniki.

* (Dramatično društvo v Ljubljani.) Druga letošnja predstava v javnem gledališči dne 21. nov. vršila se je prav izvrstno in priobabila je nenavadno število občinstva, ktero je napolnilo vse gledališke prostore že dolgo pred začetkom igre, tako da mnogo gledalcev ni našlo več prostora. Stara igra „Županova Micika“ igrala se je prav gladko in posebno veseli pozdravljali smo dve izvrstni novi moči društva v županu gosp. Gecelju in vdovi Podgorski gospodičine Jamnikove, ki si je v prvem hipu pridobila vse gledalce. Gospodičina Brusova — ki je prav dobro igrala Miciko — gosp. Drahsler — kterege Glažek je bil klasična komična figura — gosp. Videc — igralec čvrstega Anžeta — in gg. Sušteršič in Kajzel — Süsheim in Windberg — znani so nam že od prejšnjih predstav. Občinstvo se je zabavalo prav dobro in vsi igralci vršili so svoje naloge tako, da bi čast delali stalnemu gledališkemu odru. — Opereta „Serežan“, na ktero je bila še posebno obrnena radevednost občinstva, predstavljala se je tako, da je presegla vsa pričakovanja. Petje in igra bila sta skoraj in skoz tako uglajena, da si sme čestitati mlado dramatično društvo, da ima take sile. Serežan Marko gosp. Filipiča bil je res izvrsten in zbudil občno pohvalo, ravno tako naivna kmetska deklica Anica gospe Odijeve, Demeter — gosp. Valenta — Blažek — gosp. Noli — Klementina — gospodičina Horakova — Mato — gosp. Volta — pandurja gg. Erzen in Kobilca — in mogočni zbor 30 gospodičin in gospodov, vsi so prav izdatno pripomogli, da se je tako lepo zvršil tudi drugi del predstave. Posebno lep prizor je bil zadnji, ko je nastopil zbor v krasnih narodnih oblekah, ktere je za možki del igralcev prijazno posodilo ravnateljstvo narodnega gledališča v Zagrebu brezplačno. Gospodičine napravile so si same prav okusne kostime. Pri velikih operah se ne vidi na ljubljanskem gledališči tak zbor, kakor ga je na oder postavilo dramatično društvo pri tej opereti. Dohodek predstave znaša čez 300 gl., kar je na ljubljanskem gledališči že redka prikazen. Dramatično društvo je zopet sijajno pokazalo s to predstavo, da ni mrtvo rojeno dete, kakor nekteri blagovolé trditi, temveč da ima prav dobrih in življenja polnih delalnih moči v sebi. Naj bi si tedaj pridobivalo vedno več in več podpornikov po vseh krajinah slovenske domovine, da bode tem čvrsteje in sijajniše moglo delati v povzdigo slovenske dramatike.

* (Cesarica) je iz svoje lastne kase dala bôlnici za otroke v Ljubljani 100 gl., in soseski Vélíka dolina na Kranjskem tudi 100 gl. za zidanje tamošnje cerkve.

* (Novi zastopnik Rusije) ki pride zdaj kot diplomatičen poročnik na Dunaj, knjez Orlov, ima samo eno roko in samo eno okó. Pri obleganji Silistrije je izgubil drugo roko in drugo oko. Torej gotovo ni poseben prijatelj Turkov, ki so ga tako naredili, in mu menda ne bo posebno po volji turkoljubi dunajski zrak.

* (Iz Maribora) se piše "Danici": Lavantinska škofija je povečana za faro Marije Snežnice ob meji Sekovske škofije. Še jih je na skrajnem pasu škofijnem na tisoče Slovencev, ki imajo pravico zahtevati, da se pridružijo škofiji, ki je vsaj po legi čisto slovenska. 24. dan listop. nastopil je škof pot k rimskemu zboru v družbi s preč kerškim škofom. Za čas zborovanja je škof popolno svojo oblast izročil konzistorju, ki opravlja skupno vse, kakor sicer pooblaščen generalvikar. V pismu, ki ga je mariborski škof pred odhodom razposlal duhovnikom pravi med drugim: "Ogibal se bo cerkv. zbor vsake premembe, ki bi utegnila sv. cerkvi zatrei bistveno osnovo, bodi si v veri, ali v cerkvenem vstavu, ali pa v cerkvenem redu. Kazaje na nevarne zmote ne bo sv. cerkev oseb, ki so v zmotah, obsojevala, nego sodbo nad njimi Bogu prepustila. — Pričakovati smemo, da bo cerkv. zbor krepko branil pravice, od katerih sv. cerkev popustiti ne more, ako noče sama sebi največe krivice delati; pri tem pa ne bo cerkv. zbor nikomur v njegove lastne pravice segal; s kratka, cerkv. zbor se bode posvetoval in sklepal le o rečeh, ki zadevajo dušni blagor in zveličanje pravovernih kristjanov."

P. (Dva Slovencá), g. Jernej Brezovar iz Šmartina pri Litiji in g. dr. Fr. Celestin z Vač sta 17. t. m. zapustila Dunaj ter odpeljala se — v Peterburg, kjer se bosta s pripomočjo ruske vlade pripravljala za učiteljstvo v ruskih srednjih in visocih šolah. Žalosten bi bil skoro človek, da po izvrstno dovršenih študijah dva tako talentirana moža, kakor sta omenjena gospoda, ne ostaneta v svoji mali in dobrih duševnih moči revni domovini, ko bi ga nasproti ne tolažila misel, da tudi v daljni Rusiji lahko veliko, prav veliko storita za naš ubogi slovenski narod.

P. (Prof. Miklosich) predava tekoči semester na dunajski univerzi: a) formenlehre der altslovenischen sprache po 3 in b.) iz syntaxe: der artikel im Slavischen po 2 uri na teden. — Ker se razen stare slovensčine in razen česke slovenice, katero bère prof. Šembera, na dunajski univerzi ne predava noben drug slovanski jezik, zatorej je naprosilo 30 Čehov in 19 Slovencev predsednika društva "Ruskaja osnova", da jih uči — ruskega jezika!

P. (Slovenski študentje) na Dunaji napravijo 2. decembra t. l. ob 1/2 8 zvečer v spomin rojstnega dneva Preširnovoga veliko besedo v dvorani "zu den 3 engeln" Wieden, Grosse Neugasse.

* (Iz Slovenske Bistrice) se nam 23. nov. piše: K karaktiristiki nekega pisma, ki se nahaja v današnjem "Tagespost-i" in ki so ga neki poslali nekteri može iz našega okraja demokrat. društvu v Gradcu, le to v naglosti omenjam. Laž je, da je podpisanih 40 volilcev; med podpisanimi je le 10 volilcev, večidel znani nemškutarji, ki niso nikoli volili narodnega kandidata. Ostali podpisi so največ iz zgornje in spodnje Polskave in Črešnovce. Jako dvomljivo je, koliko je originalnih in koliko fingiranih. Več v prihodnjem listu.

* (Cerkvena muzika). G. Ant. Nedved je izdal latinsko „mašo za solo, dva glasa in orgle.“ Zvedenci so nam to najnovejše delo znanega skladatelja jako hvalili in povdarjali, da je njegova maša pisana v pravem cerkvenem duhu. Obžalovali so le, da ni pisana za 4 glase. Zunanjo je Nedvedova maša „Opus 20“ prav lepo opravljena. Partitura in glasovi veljajo 1 gl. 50 kr., in se dobivajo v Ljubljani pri „Zheschko & Till-u“, v Gradcu pri Tendlerju. Naj bode priporočena našim cerkvenim pevcem.

* (Društvo slovenskih univerznih studentov) na Dunaji „Slovenija“ šteje 80 ugov.

* (Ločitev.) Prusko nemški list „Magazin für Literatnr des Auslandes“ avstrijskim državnikom nasvetuje, kako bi mogoče bilo mednarodni mir v Avstriji vresničiti. On svetuje, naj se ločijo po jeziku Slovanje od Nemcev. „Nam se mogoče zdi — pravi, — da se ločijo narodne stranke po takem poti, da je zatiranje po večini nemogoče. Majoriziranje v narodnih vprašanjih je nepravilno. Večini se ne sme niti pravica niti moč priznati, da zatira manjšino. Temu je le pomoček: absolutna ločitev.“ Znano je, da mi Slovenci ne tirjamo za sebe nič več, kakor to, kar ta nemški glas za pravično spozna in — imamo zedinjeno Slovenijo. Kader bo vlada in njena birokracija nam pravična, kader ne bo nam več metala polen in kamenja pred kolesa našega napredka — bomo kmalu gospodarji v lastni hiši, kjer smo zdaj hlapi.

* (Hudič) Valvazor nam je v svojih knjigah popisal, kako hudič po Slovenskem polhe pase, v Gorici pa je znašel nek profesor, da hudič še več zna kot polhe pasti. Od tam se nam je od besede do besede tole poročilo: „Nov način tabore sklicovati je znašel 26. julija t. l., ali vsaj ta dan občno razglasil profesor — sicer Slovenec po rodu — na neki naših višjih šol v prelepi deželi slovenski; povedal je namreč, da tabore hudič sklicuje. Do zdaj smo še zmirom, kader se je kaki tabor sklical, videli podpisana imena veljavnih mož, pa po naši pameti niso ti može hudiči. Škoda da „slavni profesor“ ni svoje metode tabore sklicovati privilegiraj; ali znabiti če je za privilegij prosil, ni bil še do zdaj razglašen v „amtliche Wiener Zeitung.“ Ta časopis je slavnega profesorja drugi evangelij. — Škoda tudi to, da ni razglasil imena hudičev, po katerih se tabori sklicujejo, do zdaj mi le poznamo enega hudiča taborer, in to je „Nemškutar in Lahon.“ Nadalje je ravno ta dan občinstvo s tem razveselil, rekoč, da je Slovenija chimäre, smešna, absurdna. — Bog daj n. . . . pamet — mi pa le rečemo, „kdor ima v amtliche Wiener Zeitung — Evangelium, nič ne more marati za Slovenijo. In tacemu je odgojevanje mladosti izročeno — kateri bi moral po svojem poklicu mladež

na to napeljavati, da bi z vsemi v edinosti, ljubezni, brez vsake strasti živela, narod narodu svoje pravice dajal. Ego censeo, v črne bukve nemškutarjev — ž njim.“

* (Šolski nadzorniki) v Istri so izvoljeni. V koprskem okraji, kjer so skoro sami Slovenci, izvoljen je Lah, ki slovenski nič ne zna. Kako bo ta nadziral slov. šole, to je uganjka. Kaj bi rekli Nemci, ako bi se jim dal šolski nadzornik, ki ne bi nemškega jezika znal, ali Lah, ako njihov nadzornik ne bi znal laščine? Ves svet bi napolnil s krikom, kaka krivica se jim godi. Za Slovence, ki imajo tudi §. 19, pa je vse prav in dobro. Naj povemo še, kako se je zgodilo, da je bil Lah izvoljen, ne pa Slovenec. Gosposka je poslala — tako nam se je pravilo — laškim učiteljem vabilo za volitev o pravem času, slovenskim učiteljem pa še le — po končanji volitvi! Tako se sme samo z Slovani v liberalnej dobi počenjati. „Jadr. Zar.“

* (O županu v Dragučih v Istri), o katerem smo že pravili, da je bil napravil avtodafé za slov. šolske knjige, beremo dalje v „Jadr. Zar.“: Tudi sv. razpelo, katero je bilo v šoli, sežgal je ter takole pri tem govoril: „Va in fogo, che ti xe anche krajuzo!“ Naznanilo se je to gosposki. Vsled tega je zadevajoči okrajni glavar precej prišel v Draguč in to dogodbo v zapisnik zapisal ter jo vtrdil, samo zastran sv. razpela ni vprašal, ker sporočilo tega ni omenilo.

* (Skrb tržaških mestnih očetov do okolice) je že tolika, da se gospodu Nabrgoju že večkrat ni poslalo vabilo v mestno srenjo (zbor).

* (Janjsko-Vélška zadeva). Kakor se piše „Tagp.“ iz Ljubljane, bode se ta stvar obravnavala prve dni decembra meseca. Konečno obravnavanje bo gotovo več dni trajalo, ker se bo zaslíhalo blizo 60 prič. Isti dopisnik pripoveduje, da bo obtožene zagovarjal g. dr. Razlag. Večidel so toženi zločina javnega posiljstva.

* (Državni zakonski list) se bo od novega leta sem izdajal v 8 jezicah, in sicer: v nemškem, italijanskem, českem, poljskem, rusinskem, slovenskem, ilirsko-hrvaškem in romanskem. Vsaka teh izdaj bo za eno leto naročena veljala za tiste, ki se naročé do konca marca meseca 1870 — 1 gl. 70 kr.; kdor pa bi se naročil kasneje, poskoči mu cena na 2 gl. 70 kr. Naročuje se pri: K. k. hof- u. staatsdruckerei-verlag in Wien, Stadt, Singerstrasse Nr. 26.

* (Zadnja beseda mariborske čitalnice) je bila prav lepo obiskana. Pred plesom je bral g. dr. Srnc sestavek o Darwinovi teoriji, katero je skušal popolnoma pobiti.

* (Iz Rocole) se nam piše 22. t. m., da je napravila 21. dan nov. ondotna čitalnica svojo lepo obletnico, ktera je bila tem bolj slavnostna, ker se je bilo nekoliko časa bati, da bode nasprotništvo vse čitalnice in tržaški okolici zatrl. Dopisnik izreka ob enem željo, naj bi v očigled živemu gibanju med okoliškimi čitalnicami tudi mestna čvrsteje delovanje razvijala.

* (Znani hrvaški rodoljub g. Vončina) po rodu Slovenec, zdaj sovrednik „Zatočnika“ v Sisku, je vojnemu ministerstvu podal spomenico, v kateri se zavaruje proti Rauchovemu postavnemu postopanju zoper ta list. V tej spomenici Vončina povdarja, da stoji hrvatska opozicija na stališči avstrijskem, med tem ko Rauchovi magjaronski listi („Agr. Ztg.“) zasramujejo črno-zolto avstrijsko zastavo in n. p. (mesečnik „Hrvatska“) naravnost vpijejo: „odstranite z granice te pse plemena avstrijskega!“ Daleč je že prišlo!

Dunajska borza od 24. novembra.

Enotni drž. dolg v bankovcih 59 fl. 20 kr. Kreditne akcije 253 fl. 75 kr.
5% metalike z obresti v maji in nov. — fl. — London 122 fl. 20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru 68 fl. 75 kr. Srebro 122 fl. 50 kr.
1860 drž. posojilo 93 fl. — kr. Cekini 5 fl. 83 kr.
Akcije narod. banke 702 fl. — kr.

Najbolje, pa najceneje blago!

Zaloga dunajskih oblačil za moške in ženske

(gosposke ulice št. 113 v Mariboru)

prodaja, ker se bo ta kupčija opustila, vse svoje blago ceneje, kakor je z izdelavanjem vred veljalo.

Cena:

Zimske suknje, poprej 30—40 fl., zdaj le 15 do 22 fl., najlepše.
Zimske hlače, poprej 9—14 fl., zdaj le 5 f. 50 do 8 f.
Lahke gorénje suknje, poprej 15—20 fl., zdaj le 8 do 12 f.
Črne salonske suknje, poprej 20—26 fl., zdaj le 10 do 18 f.
Črne hlače, poprej 8—12 fl., zdaj le 6 do 8 f.
Brezrokavniki (gilets), poprej 3—6 fl., zdaj le 2 f. 50 do 4 f.

Otročja oblačila neverjetno cenó.

Za gospóje:

Črne kosmate janke, po 3 f. 20 kr. in draže, **črni kosmati plašči**, po 7 f. in više, **plašči za dež**, nepremočljivi 9 f. in več.

Častito občinstvo prosimo, naj se samo prepriča, da je temu res tako.

Spoštljivo

Schneider & Bettelheim.